

การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนคาทอลิก
อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร

บาทหลวงวิทยา คูวิรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-495-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 164.22486

A DEVELOPMENT OF THE TEACHER PERFORMANCE APPRAISAL SYSTEM
IN THE CATHOLIC SCHOOLS UNDER THE SUPERVISION OF
BANGKOK ARCHDIOCESE

Rev. Fr. Wittaya Kooviratana

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

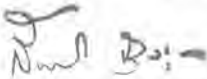
1996

ISBN 974-634-495-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู
โรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร
โดย   บาทหลวงวิทยา คู่วิรัตน์
ภาควิชา   บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม   รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

.....คนบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ กงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานคณะกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ)

.....กรรมการ
(ภราดา ดร. ประทีป ม. โกมลมาศ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วิทยา กุวิรัตน์ : การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนคาทอลิก
อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร (A DEVELOPMENT OF THE TEACHER PERFORMANCE
APPRAISAL SYSTEM IN THE CATHOLIC SCHOOLS UNDER THE SUPERVISION
OF BANGKOK ARCHDIOCESE) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์
อ. ที่ปรึกษาร่วม : รศ. ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี, 225 หน้า.
ISBN 974-634-495-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู
โรงเรียนคาทอลิก ฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอน
คือ 1. การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) 2. การสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis)
3. การออกแบบระบบ (System Design) 4. การตรวจสอบระบบ (System Verification)
5. การประเมินระบบ (System Evaluation)

ผลการพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนคาทอลิก สามารถสรุปได้
ดังนี้ คือ

1. ผลการวิจัยมีส่วนสำคัญในการสร้างและพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู
โรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร และสามารถนำระบบการประเมินผลที่พัฒนาขึ้นไปใช้
ในโรงเรียนคาทอลิก
2. วัตถุประสงค์ของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู คือ เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน
ของครูให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้ง
ด้านการสนับสนุนการสอน
3. รูปแบบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ
4 ประการ คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Outputs)
รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับ (Feedbacks) โดยเน้นการประเมินผลในด้านการสอนของครูเป็นหลัก
4. ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ของระบบ ประกอบด้วย ผู้ประเมิน คือ หัวหน้าหมวดวิชา
เพื่อนครูและครูประเมินตนเอง คณะกรรมการสรุปผลการประเมินการปฏิบัติงานของครู เพื่อสรุปผล
การประเมินให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล
การปฏิบัติงานของครู
5. กระบวนการ (Process) ของระบบ ประกอบด้วย ขั้นตอนต่าง ๆ คือ การแต่งตั้ง
คณะกรรมการตัดสินผลการประเมินการปฏิบัติงานของครู การชี้แจงรายละเอียดของระบบการประเมินผล
การดำเนินการประเมินผล การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานของครู
6. ผลผลิต (Outputs) ของระบบ ประกอบด้วย สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานของครู
แต่ละบุคคล สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานของครูแต่ละหมวดวิชาในภาพรวม สรุปและรายงานผล
การปฏิบัติงานของครูทั้งโรงเรียนในภาพรวม
7. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedbacks) ของระบบ ประกอบด้วย การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ครู
แต่ละบุคคลและการให้ข้อมูลป้อนกลับในระดับของโรงเรียน

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา.....
สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา.....
ปีการศึกษา 2538.....

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C342813 MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD: TEACHER PERFORMANCE APPRAISAL SYSTEM/ CATHOLIC SCHOOLS/ BANGKOK ARCHDIOCESE

WITTAYA KOOVIRATANA : A DEVELOPMENT OF THE TEACHER PERFORMANCE APPRAISAL SYSTEM IN THE CATHOLIC SCHOOLS UNDER THE SUPERVISION OF BANGKOK ARCHDIOCESE. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. WEERAWAT UTAIRAT, Ph.D., THESIS CO-ADVISOR ASSO. PROF. SIRICHAIR KANJANAWASEE, Ph.D., 225 pp. ISBN 974-634-495-1

The research was designed to develop the teacher performance appraisal system in the Catholic schools under the supervision of Bangkok Archdiocese. The research design divided into 5 parts : system analysis, system synthesis, system design, system verification and system evaluation.

The research result can be concluded as follows:

1. The research result is an important part in constructing and developing the teacher performance appraisal system and can be useful for the Catholic schools.
2. The objective of the teacher performance appraisal system is to develop the quality of the teacher performance in the Catholic schools under the supervision of Bangkok Archdiocese.
3. The model of the teacher performance appraisal system composed with 4 important componences: inputs, process, outputs and feedbacks.
4. The inputs of the system are the person who in charge of the teacher performance appraisal system and the instruments of the teacher performance appraisal system.
5. The system process consisting of 4 steps: the appointment of the teacher performance appraisal evaluation committee, the orientation of the evaluation system, the implement, the analysis, the conclusion and the report of the teacher performance appraisal.
6. The outputs of the system are the result of the teacher performance at the individual level, department level and the school level.
7. The feedbacks of the system are the individual teacher feedback and the school feedback.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2538.....

ลายมือชื่อนิติ..... J. Bosco Wittaya.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... Sirichai Kanjanawasee.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... Sirichai Kanjanawasee.....

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร” นั้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พระคาร์ดินัล มีชัย กิจบุญชู ที่สนับสนุนในการศึกษาและในการวิจัยครั้งนี้ บาทหลวงจำเนียร กิจเจริญ ประธานคณะกรรมการบริหาร บาทหลวงปิยะ โจนมารีวงศ์ ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา บาทหลวงวีรศักดิ์ วนาโรจน์สุวิช ผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากรลาภบาล ซึ่งได้ช่วยเหลือให้คำแนะนำต่าง ๆ ในการศึกษาทำการวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้งคณะสงฆ์ของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนवासี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งดูแลเอาใจใส่ให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะรวมทั้งแนวทางในการทำวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ และ ภราดา ดร. ประทีป ม. โกมลมาศ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ดร. อุทุมพร จามรมาน รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณราย ทรัพย์ะประภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สังวร พิษเขนทรโยธิน อาจารย์ทวิศักดิ์ เดชาเลิศ และอาจารย์อนันต์ ระวังทุกข์ ซึ่งได้ให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับระบบและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู ซึ่งผู้วิจัยสำนึกในพระคุณสำหรับความช่วยเหลือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คณะครูโรงเรียนนักบุญเปโตร และคณะครูโรงเรียนแม่พระประจักษ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอระบบการประเมินผลที่มีคุณภาพและมีความเหมาะสมสำหรับที่จะนำไปใช้ในโรงเรียนคาทอลิกต่อไป

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณในความช่วยเหลือและน้ำใจดีของคณาจารย์ทุก ๆ ท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปในอนาคต ขอขอบคุณญาติพี่น้องทุกท่านที่เป็นกำลังใจให้โดยตลอด ผู้วิจัยจึงขอขอบพระเจ้า โปรดอำนวยการพระพรและตอบแทนน้ำใจดีแต่ทุก ๆ ท่าน ที่ช่วยเหลือในด้านการศึกษาและการวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

บาทหลวงวิทยา คูวิรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
คำนิยามเชิงปฏิบัติการที่ใช้ในการวิจัย	4
ประโยชน์ของการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
การนำเสนอรายงานผลการวิจัย	11
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	12
ตอนที่ 1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบและระบบการประเมินผลการ ปฏิบัติงานของครู	12
ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาระบบ	50
ตอนที่ 3 สภาพทั่ว ๆ ไปของโรงเรียนคาทอลิก และระบบการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนคาทอลิก ฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร	54
ตอนที่ 4 การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนคาทอลิก ฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร	61

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู	70
ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	74
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	76
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	76
วิธีดำเนินการวิจัย	76
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	78
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	79
4 รายงานผลการประเมินระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู	80
1. ผลการวิเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู	80
2. ผลการสังเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู	86
3. ผลการออกแบบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู	88
4. ผลการตรวจสอบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู	98
5. ผลการประเมินระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู	108
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	114
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	114
วิธีดำเนินการวิจัย	114
สรุปผลการวิจัย	115
การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	125
รายการอ้างอิง	131
ภาคผนวก	138

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ก	139
ภาคผนวก ข	159
ภาคผนวก ค	207
ประวัติผู้วิจัย	225

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การวิเคราะห์องค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู	32
2	สรุปผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของระบบ	81
3	สรุปผลการวิเคราะห์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบ.....	81
4	สรุปผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่ใช้ในการสร้างแบบประเมิน.....	82
5	สรุปผลการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในระบบการประเมินผล	83
6	สรุปผลการวิเคราะห์ขั้นตอนและวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในระบบการประเมินผล การปฏิบัติงานของครู.....	83
7	สรุปผลการวิเคราะห์ผลการประเมินในระบบ.....	85
8	สรุปผลการวิเคราะห์วิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับในระบบการประเมินผล	85
9	สรุปผลการวิเคราะห์ระยะเวลาที่ใช้ในระบบการประเมินผล	86
10	ผลการตรวจสอบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	98
11	ผลการกำหนดวัตถุประสงค์ของระบบ	103
12	ผลการกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบ	104
13	ผลการกำหนดเนื้อหาสาระที่ใช้ในระบบ	105
14	ผลการกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในระบบ	106
15	แสดงผลการประเมินระบบ	109
16	เนื้อหาที่ประเมิน	165
17	ตารางการดำเนินงาน	171
18	แบบสรุปการประเมินผล	176
19	แบบสรุปการประเมินผล	177
20	การแปรผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดให้.....	179

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ขั้นตอนในการวิจัย	7
2	กรอบแนวคิดของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนคาทอลิก ฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร	9
3	องค์ประกอบของระบบ	16
4	ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ตามแนวคิด ของเฮอริแมน	22
5	ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ตามแนวคิด ของบอริช	24
6	ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู ตามแนวคิดของ สตรองและเฮม	27
7	ร่างระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนคาทอลิก ฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร	90
8	รูปแบบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนคาทอลิก ฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร	117
9	รูปแบบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนคาทอลิก ฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร	161
10	บุคคลที่เกี่ยวข้องกับระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนคาทอลิก ฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร	163